

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. SZPUNAR
fremsat den 12. november 2019¹

Sag C-502/19

**Straffesag
procesdeltagere
Oriol Junqueras Vies,
Ministerio Fiscal,
Abogacía del Estado,
Partido político VOX**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien))

»Præjudiciel forelæggelse – varetægtsfængslet statsborger i en medlemsstat, som vælges til medlem af Europa-Parlamentet, efter at den mundtlige forhandling i en straffesag er indledt – afslag på den pågældendes anmodning om tilladelse til at opfylde et krav, der er fastsat i national ret – protokol (nr. 7) om Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter – artikel 9 – den parlamentariske immunitets anvendelsesområde og rækkevidde – begreberne »valgt« og »medlem af Europa-Parlamentet« – akt om valg af Europa-Parlamentets medlemmer – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 39 – ret til valgbarhed«

Indledning

1. Ved åbningen af en ny parlamentssamling i House of Commons (Underhuset, Det Forenede Kongerige) retter husets *speaker* (formand) altid en begæring til kongen (eller dronningen, som det er tilfældet nu) om, at denne indrømmer forsamlingen »ytringsfrihed, beskyttelse mod anholdelse, adgang til majestæten, hvis situationen kræver det, og den mest velvillige fortolkning af dens arbejde«. Kongen svarer ved at bekræfte alle de privilegier, som han eller hans mange forgængere har indrømmet forsamlingen².

2. Parlamentarisk immunitet har faktisk sin oprindelse i Det Forenede Kongeriges parlaments historie, hvor den betegnes *parliamentary privilege*. Det vigtigste element i dette privilegium, ytringsfrihed, blev institutionaliseret i slutningen af det 16. århundrede og kodificeret i erklæringen om rettigheder (*Bill of Rights*) i 1689. Den var ophav til den nuværende ansvarsfrihed (eller materiel immunitet) for meningstilkendegivelser fremsat eller handlinger begået under udøvelsen af det parlamentariske mandat.

¹ – Originalsprog: fransk.

² – S. Hardt, *Parliamentary Immunity. A Comprehensive Study of the Systems of Parliamentary Immunity in the United Kingdom, France, and the Netherlands in a European Context*, Intersentia, Cambridge, 2013, s. 62.

3. I de kontinentale retssystemer forbindes den parlamentariske immunitets fremkomst ofte med den franske revolution. Den nye institution, der opstod under revolutionen, Nationalforsamlingen, havde således behov for beskyttelse mod kongemagten, som indtil da havde været enevældig. Det første udtryk for denne immunitet opstod i Nationalforsamlingens egne dekreter. Det omfattede allerede dengang de to bestanddele af den parlamentariske immunitet, som vi kender den i dag: materiel immunitet (ansvarsfrihed) for handlinger begået under udøvelsen af det parlamentariske hverv³ og processuel immunitet (ukrænkelighed) for ethvert andet forhold, medmindre forsamlingen har givet tilladelse til retsforfølgning⁴. Den parlamentariske immunitet blev efterfølgende opløftet til forfatningsniveau i forfatningen af 1791.

4. Denne immunitet – bestående af to dele, ansvarsfrihed og ukrænkelighed – som blev indført under den franske revolution – er i det store og hele blevet overtaget i samme form i de europæiske kontinentale staters parlamentariske ret.

5. Selv om den parlamentariske immunitet har form af en beskyttelse, som indrømmes alle parlamentsmedlemmer personligt, er formålet imidlertid et andet. Den er ikke et privilegium, som hæver det pågældende medlem over den almindelige lov, men en mekanisme, der beskytter parlamentet som helhed⁵.

6. Hvad nærmere bestemt angår ukrænkelighed er et af formålene med denne beskyttelse at sikre, at parlamentet kan forsamles fuldtalligt, uden at nogle af medlemmerne er udelukket fra at deltage i debatten på grund af strafforfølgning (eller civile søgsmål), der er udtryk for misbrug eller chikane⁶.

7. I øjeblikket drages denne immunitets berettigelse ofte i tvivl. Den hævdes således at være en anakronisme, et levn fra en tid, hvor parlamenterne var udsat for overgreb fra den udøvende magt og fra retsvæsenet, som ofte stadig tjente denne magt. I en moderne stat er domstolenes uafhængighed derimod den bedste garanti mod uberettigede overgreb, der truer parlamentets funktion eller sammensætning, og den processuelle immunitet mister sin eksistensberettigelse. Denne immunitet er i øvrigt en kilde til misbrug og et indgreb i den grundlæggende ret til adgang til domstolene for personer, der har lidt skade på grund af handlinger begået af parlamentsmedlemmer under udøvelsen af deres hverv⁷.

8. Denne kritik rummer ganske givet en stor del sandhed.

9. Ikke desto mindre er den efter min opfattelse på den ene side udtryk for et meget optimistisk syn på tingene. Retsstatsprincippet befinder sig ikke på det samme niveau overalt, og den politiske udvikling går ikke altid kun i retning af en styrkelse af dette princip. Selv om domstolene i princippet er uafhængige, er dette desuden ikke nødvendigvis tilfældet hvad angår ordensmagten og anklagemyndigheden⁸.

3 – Nationalforsamlingens dekret af 23.6.1789 om medlemmernes ukrænkelighed.

4 – Nationalforsamlingens dekret af 26. og 27.6.1790, som foreløbigt regulerer de tilfælde, hvor Nationalforsamlingens medlemmer kan arresteres, og den form for proces, der skal føres mod dem.

5 – Jf. artikel 5, stk. 2, andet punktum, i Europa-Parlamentets forretningsorden, hvorefter »[p]arlamentarisk immunitet [ikke] er [...] et medlems personlige privilegium, men derimod en garanti for Parlamentets uafhængighed som helhed og for dets medlemmers uafhængighed«.

6 – Denne tanke er udmærket formuleret af Tribunal Constitucional (forfatningsdomstol, Spanien) i dom 90/1985 af 22.7.1985 (ES:TC:1985:90), hvorefter den processuelle immunitets berettigelse er »at undgå, at en strafforfølgning udnyttes til at forstyrre forsamlingernes funktion eller til at ændre deres sammensætning, der er en følge af folkets vilje« (min oversættelse).

7 – Jf. som eksempel F. Santaolalla López, *Derecho parlamentario español*, Editorial Dykinson, Madrid, 2013, s. 143. Jf., vedrørende forholdet mellem immunitet og de grundlæggende rettigheder, K. Muyllé, »L'immunité parlementaire face à la Convention européenne des droits de l'Homme«, *Administration publique*, 3/2008, s. 207-216.

8 – Denne bemærkning skal ikke fortolkes som en henvisning til en bestemt stat, navnlig ikke Kongeriget Spanien. Det er en objektiv konstatering, anerkendt af bl.a. Venedig-Kommissionen, der i øvrigt er meget kritisk over for den parlamentariske ukrænkelighed (jf. Den Europæiske Kommission for Demokrati gennem Ret, »Rapport sur l'étendue et la levée des immunités parlementaires«, vedtaget i Venedig den 21. og 22.3.2014, www.venice.coe.int, punkt 154).

10. På den anden side giver foranstaltninger som retslig kontrol med beslutninger om ophævelse af immunitet, begrænsning af ophævelsens omfang eller virkning samt parlamenternes praksis med principielt at ophæve immuniteten, medmindre der er tale om tendentiøs forfølgelse (*fumus persecutionis*), mulighed for at undgå misbrug og holde immuniteten inden for grænserne af dens rolle som et værn for parlamentet.

11. Anvendes den korrekt, er parlamentsmedlemmers immunitet således en af garantierne for deres uafhængighed og herved ethvert parlaments uafhængighed, herunder Europa-Parlamentets.

12. For at kunne nyde godt af denne immunitet skal man dog først have opnået status som parlamentsmedlem. Inden for Den Europæiske Unions institutionelle system opnås denne status i en proces, som er delvis undergivet medlemsstaternes nationale forskrifter, delvis EU-retlige forskrifter. Den foreliggende sag rejser spørgsmålet om fordelingen af de respektive anvendelsesområder for disse forskellige retsordener. Den har således en forfatningsmæssig betydning, der rækker ud over den personlige situation, som sagsøgeren i hovedsagen befinder sig i, og den nationale politiske debat, som denne er forbundet med. Ud fra denne forfatningsmæssige synsvinkel vil jeg behandle de retlige spørgsmål, som er rejst i den foreliggende sag.

Retsforskrifter

EU-retten

13. Artikel 9 i protokol (nr. 7) vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter⁹, der er optaget som bilag til EU- og EUF-traktaterne (herefter »protokollen«), har følgende ordlyd:

»Under Europa-Parlamentets mødeperioder nyder medlemmerne:

- a) på deres eget lands område de immuniteter, der tilstås medlemmerne af deres lands lovgivende forsamling
- b) på en anden medlemsstats område fritagelse for enhver form for tilbageholdelse og retsforfølgning.

De er ligeledes dækket af immuniteten på vej til eller fra Europa-Parlamentets mødested.

Immuniteten kan ikke påberåbes af et medlem, som gribes på fersk gerning, og kan ikke hindre Europa-Parlamentets ret til at ophæve et af dets medlemmers immunitet.«

14. Proceduren for valg af medlemmer til Parlamentet er fastlagt i akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet, der er knyttet til Rådets afgørelse 76/787/EKSF, EØF, Euratom af 20. september 1976¹⁰, som ændret ved Rådets afgørelse 2002/772/EF, Euratom af 25. juni 2002 og af 23. september 2002¹¹ (herefter »akten af 1976«). Denne akts artikel 5 bestemmer:

»1. Den femårige periode, for hvilken medlemmerne af Europa-Parlamentet vælges, begynder ved åbningen af den første session efter hvert valg.

[...]

9 – EUT 2012, C 326, s. 266.

10 – EUT 1976, L 278, s. 1.

11 – EUT 2002, L 283, s. 1.

2. Europa-Parlamentsmedlemmernes mandater begynder og ophører samtidig med den i stk. 1 nævnte periode.«

15. Denne akts artikel 6, stk. 2, bestemmer:

»Europa-Parlamentets medlemmer nyder godt af de privilegier og immuniteter, der gælder for dem i henhold til protokollen af 8. april 1965 om De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter.«

16. Samme akts artikel 8, stk. 1, bestemmer:

»Med forbehold af forskrifterne i denne akt er valgproceduren undergivet hver medlemsstats nationale forskrifter.«

17. Artikel 12 i akten af 1976 har følgende ordlyd:

»Europa-Parlamentet prøver medlemmernes mandater. Med henblik herpå tager [det] de valgresultater, der officielt er bekendtgjort af medlemsstaterne, til efterretning og træffer afgørelse i eventuelle tvivlsspørgsmål, der måtte opstå på grundlag af bestemmelserne i denne akt, bortset fra tvivlsspørgsmål vedrørende de nationale bestemmelser, som denne akt henviser til.«

18. Endelig bestemmer denne akts artikel 13, stk. 1:

»Et mandat bliver ledigt, når et Europa-Parlamentsmedlems mandat udløber som følge af, at medlemmet fratræder, afgår ved døden eller fortaber sit mandat.«

Spansk ret

19. Den spanske forfatnings artikel 71 bestemmer:

»1. Deputerede og senatorer kan ikke drages til ansvar^[12] for de ytringer, som de fremkommer med under udøvelsen af deres hverv.

2. Deputerede og senatorer nyder ligeledes immunitet i løbet af deres mandatperiode, og de kan kun tilbageholdes, hvis de pågribes på fersk gerning. De kan hverken sigtes eller retsforfølges uden forudgående samtykke fra det respektive lovgivningskammer.

3. Tribunal Supremos [(forfatningsdomstol, Spanien)] afdeling for strafferetlige sager har kompetence i sager mod deputerede og senatorer.

[...]«

20. Ley orgánica 5/1985 del Régimen Electoral General (lov nr. 5/1985 om det almindelige valgsystem) af 19. juni 1985¹³, som ændret (herefter »valgloven«), fastsætter regler for det spanske valgsystem. Valglovens afsnit VI indeholder særlige bestemmelser om valg til Europa-Parlamentet. Navnlig bestemmer denne lovs artikel 224, stk. 1 og 2, følgende:

»1. Junta Electoral Central [den centrale valgkommission, Spanien] skal senest den 20. dag efter valget optælle stemmerne på nationalt plan, fordele de pågældende mandater til hver kandidat og offentliggøre de valgte parlamentsmedlemmer.

12 – I spansk juridisk sprog forstås ved »ukrænkelighed« (*inviolabilidad*) det, som rent faktisk er ansvarsfrihed, dvs. materiel immunitet, og ved »immunitet« (*immunidad*) forstås det, som i øvrigt kaldes ukrænkelighed, dvs. processuel immunitet.

13 – BOE nr. 147 af 20.6.1985, s. 19110.

2. Senest fem dage efter bekendtgørelsen skal de valgte kandidater over for den centrale valgkommission aflægge ed eller løfte om troskab til forfatningen. Hvis den valgte kandidat til parlamentet ikke efter udløbet af denne frist har aflagt troskabsed, erklærer den centrale valgkommission den pågældendes mandat ledigt, og den suspenderer alle de privilegier, der måtte tilkomme kandidaten som følge af hvervet, indtil den pågældende har aflagt ed.«

21. Artikel 384a i Real Decreto por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal (kongeligt dekret om godkendelse af loven om strafferetspleje, herefter »loven om strafferetspleje«) af 14. september 1882¹⁴ har følgende ordlyd:

»Når en afgørelse om at indlede en sag for en pådømmende ret er blevet endelig, og der er idømt varetægtsfængsling for en overtrædelse begået af en person, der tilhører eller er knyttet til bevæbnede bander eller terrorister eller oprørere, suspenderes den tiltalte, som udøver en offentlig funktion eller et offentligt hverv, automatisk fra disse under varetægtsfængslingen.«

22. Denne lovs artikel 750-755 har følgende ordlyd:

»Artikel 750

Den domstol, der har kompetence til at dømme i en sag, der er anlagt mod en senator eller en deputeret med sæde i parlamentet for strafbare handlinger, må ikke lede sagen mod den pågældende, hvis parlamentets mødeperiode er påbegyndt, medmindre den opnår samtykke fra det lovgivningskammer, som den pågældende tilhører.

Artikel 751

Hvis en senator eller en deputeret er blevet taget på fersk gerning, kan den pågældende tilbageholdes og retsforfølges uden det i artikel 750 nævnte samtykke, men inden for 24 timer efter tilbageholdelsen eller sigtelsen skal det lovgivningskammer, som den pågældende tilhører, underrettes herom.

Det pågældende lovgivningskammer skal ligeledes underrettes, når der er indledt sag mod en person, som er blevet valgt til senator eller deputeret i parlamentet.

Artikel 752

Hvis der rejses tiltale mod en senator eller en deputeret i tidsrummet mellem afslutningen og genoptagelsen af møderne i parlamentet, skal den domstol, som skal dømme i sagen, straks underrette det pågældende lovgivningskammer.

Det samme gælder, når der rejses tiltale mod en valgt senator eller deputeret, inden parlamentet mødes.

Artikel 753

Under alle omstændigheder udsætter justitssekretæren sagen fra den dag, hvor parlamentet, uanset om det er i mødeperioden, er blevet underrettet, hvorved forholdene forbliver, som de var på dette tidspunkt, indtil det pågældende lovgivningskammer beslutter, hvad det finder hensigtsmæssigt.

14 – Gaceta de Madrid nr. 260 af 17.9.1882, s. 803 (BOE-A-1882-6036).

Artikel 754

Hvis det pågældende lovgivningskammer afviser at give samtykke, frafalder tiltalen mod senatoren eller den deputerede, men sagen fortsætter med hensyn til de øvrige tiltalte.

Artikel 755

Anmodningen om samtykke til ophævelse af den parlamentariske immunitet fremsendes fortroligt sammen med oplysninger om de forhold, som senatoren eller den deputerede lægges til last, herunder anklagemyndighedens udtalelser og de enkelte klageskrifter, som ligger til grund for anmodningen om samtykke.«

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og de præjudicielle spørgsmål

23. Sagsøgeren i hovedsagen, Oriol Junqueras Vies, var vicepræsident for Gobierno autonómico de Cataluña (regeringen i den selvstyrende region Catalonien, Spanien), da Parlamento de Cataluña (det catalanske parlament, Spanien) vedtog Ley 19/2017 del referéndum de autodeterminación (lov nr. 19/2017 om folkeafstemningen om selvbestemmelse) af 6. september 2017¹⁵ og Ley 20/2017 de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (lov nr. 20/2017 om republikkens retlige og grundlæggende overgang) af 8. september 2017¹⁶, samt da der den 1. oktober 2017 blev afholdt folkeafstemning om selvbestemmelse i henhold til den førstnævnte af de to love, hvis bestemmelser i mellemtiden var blevet suspenderet ved en afgørelse fra Tribunal Constitucional (forfatningsdomstol).

24. Efter disse begivenheder indledte Ministerio fiscal (anklagemyndighed, Spanien), Abogado del Estado (statens advokat, Spanien) og det politiske parti VOX en straffesag mod en større gruppe personer, herunder Oriol Junqueras Vies, som blev tiltalt for at have deltaget i en løsrivelsesproces og i denne forbindelse foretaget handlinger, som er omfattet af tre strafferetlige kvalificeringer, for det første »oprør« eller subsidiært »opstand«, for det andet »ulydighed« og for det tredje »underslæb«.

25. Oriol Junqueras Vies blev ved kendelse af 2. november 2017 varetægtsfængslet under forundersøgelsen i forbindelse med denne straffesag. Kendelsen er siden da blevet kontinuerligt fornyet.

26. Efter at den mundtlige forhandling i straffesagen mod Oriol Junqueras Vies var blevet indledt, stillede han op som kandidat til valget til Congreso de los Diputados (deputeretkammeret, Spanien) den 28. april 2019. Han blev valgt til dette kammer.

27. Ved kendelse af 14. maj 2019¹⁷ fastslog Tribunal Supremo (øverste domstol), at der ikke var grundlag for at anmode deputeretkammeret om samtykke som omhandlet i den spanske forfatnings artikel 71, stk. 2, og artikel 755 i loven om strafferetspleje, for så vidt som Oriol Junqueras Vies var blevet valgt, efter at den mundtlige forhandling i straffesagen mod ham var blevet indledt. Ifølge denne ret finder den immunitet, som følger af den nævnte forfatningsbestemmelse, således kun anvendelse i forbindelse med straffesager mod en deputeret eller en senator, hvor den mundtlige forhandling endnu ikke er indledt.

15 – DOGC nr. 7449 af 6.9.2017, s. 1.

16 – DOGC nr. 7451 af 8.9.2017, s. 1.

17 – Kendelse afsagt af Tribunal Supremo (øverste domstol) 5051/2019 (ES:TS:2019:5051A).

28. Ved den samme kendelse indrømmede denne ret Oriol Junqueras Vies – på hans anmodning – udgangstilladelse fra fængslet, således at han, under politiovervågning og på betingelser, der garanterede hans sikkerhed, kunne deltage i deputeretkammerets første plenarmøde og ved denne lejlighed opfylde kravene med henblik på indtrædelse i embedet, navnlig aflæggelse af ed, som foreskrevet i artikel 20 i deputeretkammerets forretningsorden.

29. Efter at Oriol Junqueras Vies havde opfyldt disse krav, var indtrådt i embedet og vendt tilbage til fængslet, blev han suspenderet fra embedet som deputeret i henhold til en afgørelse truffet af deputeretkammerets præsidium den 24. maj 2019 i overensstemmelse med artikel 384a i loven om strafferetspleje.

30. Oriol Junqueras Vies stillede ligeledes op som kandidat til valget til Europa-Parlamentet den 26. maj 2019. Han blev valgt til medlem af Parlamentet, hvilket blev bekendtgjort ved den centrale valgkommissions beslutning af 13. juni 2019 om »Bekendtgørelse om personer valgt til medlemmer af Europa-Parlamentet ved valget afholdt den 26. maj 2019«¹⁸ i overensstemmelse med valglovens artikel 224, stk. 1.

31. Ved kendelse af 14. juni 2019 (herefter »kendelsen af 14.6.2019«) traf Tribunal Supremo (øverste domstol) afgørelse om Oriol Junqueras Vies' anmodning om ekstraordinær udgangstilladelse fra fængslet med henblik på over for den centrale valgkommission at aflægge ed om at ville handle i overensstemmelse med den spanske forfatning, således som det i valglovens artikel 224, stk. 2, kræves af personer, der er valgt til Parlamentet. Denne ret gav afslag på anmodningen om udgangstilladelse.

32. Den 20. juni 2019 vedtog den centrale valgkommission en afgørelse, hvori den fastslog, at Oriol Junqueras Vies ikke havde aflagt den pågældende ed, og bekendtgjorde i overensstemmelse med valglovens artikel 224, stk. 2, at den pågældendes mandat i Parlamentet var ledigt, samt at alle de privilegier, der måtte tilkomme ham som følge af hvervet, var suspenderet. Samtidig fremsendte denne kommission en liste over de valgte medlemmer i Spanien, hvorpå Oriol Junqueras Vies' navn ikke var opført, til Parlamentet.

33. Den 2. juli 2019 blev det første møde i Parlamentets niende valgperiode afholdt.

34. I mellemtiden har Oriol Junqueras Vies iværksat appel ved Tribunal Supremo (øverste domstol) til prøvelse af kendelsen af 14. juni 2019, idet han har påberåbt sig immunitet i henhold til protokollens artikel 9.

35. Tribunal Supremo (øverste domstol) har på den baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Finder [protokollens] artikel 9 [...] anvendelse, inden »mødeperioderne« begynder, for en person, som er tiltalt for grove forbrydelser og ved en retsafgørelse er blevet varetægtsfængslet for forhold, der fandt sted før afholdelsen af et valg, hvorved den pågældende er blevet erklæret valgt til [...]Parlamentet, men som ved en retsafgørelse har fået afslag på ekstraordinær udgangstilladelse fra fængslet, hvorved den pågældende ville kunne opfylde de krav, der er fastsat i de nationale forskrifter, som artikel 8 i akten [af 1976] henviser til?
- 2) Såfremt det første spørgsmål skal besvares bekræftende, vil den udvidende fortolkning af begrebet »mødeperiode« da fortsat gælde, når det organ, der er udpeget i henhold til de nationale forskrifter – idet den valgte kandidat ikke har opfyldt de betingelser, som er fastsat i valglovgivningen (hvilket har været umuligt, idet den pågældende sidder varetægtsfængslet i en sag

18 – BOE 2019, nr. 142, s. 62477.

om grove forbrydelser) – har meddelt [...]Parlamentet, at den pågældende ikke ville blive indrømmet status som parlamentsmedlem, før disse betingelser er opfyldt, selv om der vil være en midlertidig afbrydelse i den pågældendes udsigt til at kunne deltage i Europa-Parlamentets møder?

- 3) Såfremt svaret er, at den udvidende fortolkning fortsat skal gælde, og den valgte kandidat er blevet varetægtsfængslet i en sag om grove forbrydelser, længe inden valgproceduren begyndte, er den retslige myndighed, som har truffet afgørelsen om varetægtsfængsling, da forpligtet til – henset til udtrykket »på vej til eller fra [...]Parlamentets mødested« i [protokollens] artikel 9 [...] – ubetinget og næsten automatisk at ophæve varetægtsfængslingen, således at den valgte kandidat kan opfylde formaliteterne og rejse til og fra [...]Parlamentet, eller skal der i hvert enkelt tilfælde foretages en afvejning mellem, på den ene side, de rettigheder og interesser, som er forbundet med retsplejen og en retfærdig rettergang, og, på den anden side, de rettigheder og interesser, som er forbundet med immuniteten, med hensyn til behovet for at sikre både Europa-Parlamentets funktionsmåde og uafhængighed og den valgte kandidats ret til at udøve et offentligt hverv?»

36. Tribunal Supremo (øverste domstol) har i sin forelæggelsesafgørelse fremhævet, at den har forelagt Domstolen spørgsmål om fortolkning af EU-retten, som ikke er opstået i forbindelse med forberedelsen af realitetsafgørelsen i straffesagen mod Oriol Junqueras Vies, der nu er optaget til dom, men som vedrører et processuelt forhold, der har oprindelse i den pågældendes appel af kendelsen af 14. juni 2019. Den har desuden anført, at den i egenskab af domstol i første og sidste instans er forpligtet til at forelægge Domstolen disse spørgsmål i overensstemmelse med den spanske forfatnings artikel 71, stk. 3.

37. Anmodningen om præjudiciel afgørelse blev indleveret til Domstolens Justitskontor den 1. juli 2019. Der er indgivet skriftlige indlæg af Oriol Junqueras Vies, anklagemyndigheden, det politiske parti VOX, den spanske regering, Parlamentet og Kommissionen. De samme procesdeltagere deltog i retsmødet, som blev afholdt den 14. oktober 2019.

38. Samme dag afsagde den forelæggende ret dom nr. 459/2019 (herefter »dommen af 14.10.2019«), ved hvilken den bl.a. idømte Oriol Junqueras Vies en ubetinget fængselsstraf på 13 år og frakendelse af borgerrettighederne (*inhabilitación absoluta*) i samme antal år. Den forelæggende ret tilkendegav i en skrivelse af samme dato til Domstolen, at den opretholder den præjudicielle forelæggelse.

Retlig bedømmelse

39. Den forelæggende ret har forelagt Domstolen tre præjudicielle spørgsmål, som nærmere bestemt vedrører det personelle og det tidsmæssige anvendelsesområde for den immunitet, der i henhold til protokollens artikel 9 gælder for Parlamentets medlemmer. Det fremgår imidlertid af indlæggene fra adskillige af parterne i den foreliggende sag, at der med hensyn til sagsøgeren i hovedsagen rejser sig et langt mere grundlæggende spørgsmål, som bør besvares først: Har Oriol Junqueras Vies status som medlem af¹⁹ Parlamentet? Jeg vil derfor indlede min bedømmelse med at undersøge dette spørgsmål.

Status som medlem af Parlamentet

40. Den i protokollens artikel 9 foreskrevne parlamentariske immunitet dækker Parlamentets medlemmer. De parter i hovedsagen, der har afgivet indlæg, er – naturligvis med undtagelse af sagsøgeren i hovedsagen – af den opfattelse, at han ikke, eller under alle omstændigheder ikke fuldt ud, har opnået denne status. De har således gjort gældende, at valgproceduren ved valg til Parlamentet i henhold til akten af 1976 er undergivet medlemsstaternes nationale ret. Ifølge disse parter udgør den pligt, som personer, der er valgt til Parlamentet, i henhold til valglovens artikel 224 har til at aflægge ed

19 – Ikke relevant for den danske version.

om troskab mod den spanske forfatning, et trin i valgprocessen i Spanien, således at en person, som er erklæret valgt, først opnår mandat som medlem af Parlamentet med alle de heraf følgende privilegier, herunder immunitet, når denne pligt er opfyldt. På grundlag af denne tankegang sendte den centrale valgkommission en liste over de valgte personer, hvorpå sagsøgeren i hovedsagen ikke var opført, til Parlamentet.

41. Dette ræsonnement deles af Parlamentet og, i det væsentlige, Kommissionen i deres indlæg i den foreliggende sag. Dette synes ligeledes at være den forelæggende rets holdning, som den har redegjort for i anmodningen om præjudiciel afgørelse.

42. Af de følgende grunde er jeg ikke enig i dette ræsonnement.

Indledende bemærkninger

43. I henhold til artikel 14, stk. 2, TEU består Parlamentet af repræsentanter for Unionens borgere. I henhold til artikel 14, stk. 3, TEU vælges de ved direkte almindelige valg. Dette valg er undergivet bestemmelserne i akten af 1976. Denne akt bestemmer, at valgproceduren, med forbehold af de anliggender, der er harmoniseret i akten, er undergivet medlemsstaternes nationale ret (aktens artikel 8). Denne henvisning til national ret vedrører – ud over selve valgproceduren – spørgsmål som valget og valgbarhed, prøvelse af valgets gyldighed og, delvis, uforeneligheder.

44. Parlamentsmedlemmernes status, som direkte valgte repræsentanter for EU-borgerne og medlemmer af en EU-institution, kan derimod alene være undergivet EU-retten. Hvis det overlades til medlemsstaternes nationale ret at lovgive om status for medlemmerne af Parlamentet, ville det således ikke kun påvirke Parlamentets uafhængighed i forhold til medlemsstaterne, men også hele EU-retsordenens autonomi.

45. Ud fra denne institutionelle uafhængighed og retlige autonomi skal spørgsmålet om opnåelsen af status som medlem af Parlamentet undersøges.

Arten af direkte valg

46. For det første er argumenterne om, at der kun kan opnås status som medlem af Parlamentet, såfremt formaliteter, som kræves i national ret, er gennemført, f.eks. aflæggelse af ed, efter min opfattelse i strid med selve idéen om et almindeligt direkte valg og et repræsentativt mandat. Erhvervelsen af dette mandat kan således kun være resultatet af vælgernes stemme og kan ikke være betinget af en efterfølgende gennemførelse af en formalitet, idet denne gennemførelse – som det fremgår af den foreliggende sag – ikke altid afhænger af den valgte selv. Vælgerne vælger medlemmer, ikke »kandidater til at blive medlem«. Deres afgørelse, som tilkendegives ved afstemningen, kræver ikke nogen »prøvelse« eller »bekræftelse«.

47. Det parlamentariske mandat og dets tildeling er naturligvis underlagt en række formelle krav og begrænsninger såsom kandidatens valgbarhed, uforeneligheder og valgets gyldighed. Der er imidlertid tale om objektive omstændigheder, der vedrører den valgte persons eller valgprocessens kvalitet. Manglende opfyldelse af disse krav gør det retligt umuligt at erhverve eller beholde mandatet og kan medføre førtidigt udløb.

48. Det er også korrekt, at forskellige parlamentariske systemer fastsætter formelle forpligtelser, som parlamentarikerne skal opfylde før den faktiske overtagelse af deres hverv, hvad enten det drejer sig om pligt til at aflægge ed, opgive deres finansielle interesser eller andre krav. Disse forpligtelser gælder imidlertid for parlamentarikerne, dvs. personer, som allerede har erhvervet deres mandat. De kan derimod ikke være en betingelse for at erhverve mandatet, da det alene følger af den folkelige vilje,

som er kommet til udtryk under valget²⁰.

49. Bekendtgørelsen af valgresultatet er således den handling, der afslutter valgprocessen og ligger til grund for de valgte personers erhvervelse af mandatet²¹. Alle de formaliteter, som følger efter denne handling, er – bortset fra en eventuel ugyldiggørelse af valget – kun af deklaratorisk art og kan ikke være bestemmende for erhvervelsen af mandatet.

50. Jeg kan således medgive, at aflæggelse af ed om troskab mod den spanske forfatning, som i medfør af valglovens artikel 224 kræves af de medlemmer af Parlamentet, der er valgt i Spanien, kan være en betingelse for medlemmernes faktiske overtagelse af deres hverv²². Den kan derimod ikke være en betingelse for, at de opnår status som medlem af Parlamentet og de privilegier, der følger af denne status, bl.a. immunitet. Argumenterne om, at alene den person, som uforstyrret har påbegyndt den faktiske udøvelse af sit hverv, har opnået status som medlem – og således den immunitet, der følger heraf – ville føre til en ond cirkel: Den valgte person kan ikke gøre sin immunitet gældende, da den pågældende ikke har status som medlem, men uden denne immunitet er han forhindret i at opfylde den forpligtelse, som giver ham mulighed for at opnå denne status og den heraf følgende immunitet. Det forhold, at en person, som er forskriftsmæssigt valgt til et offentligt hverv, forhindres i at aflægge den ed, der kræves, for at den pågældende kan overtage dette hverv, er den perfekte metode til at fratage personen det pågældende hverv på trods af den vilje, som er tilkendegivet af dem, der har den retlige beføjelse til at indsætte den pågældende i hvervet.

51. Det er korrekt, at proceduren for prøvelse af valget af medlemmerne i henhold til artikel 3 i Parlamentets forretningsorden udføres på grundlag af medlemsstaternes kompetente myndigheds meddelelse af navnene på de valgte personer. Det er logisk, at Parlamentet bør informeres officielt om valgresultatet, da det ikke kan være forpligtet til at gennemgå hver medlemsstats nationale statstidende for at indhente denne information. Denne meddelelse udgør dog en rent teknisk handling, som i modsætning til, hvad navnlig Kommissionen har gjort gældende, ikke kan danne grundlag for erhvervelsen af mandatet. Desuden formodes denne meddelelse at være en tro afspejling af valgresultatet, idet valgs prøvelse i henhold til artikel 3, stk. 3, andet afsnit, i Parlamentets forretningsorden er baseret på »de officielle meddelelser fra de enkelte medlemsstater om de samlede valgresultater med navnene på de valgte kandidater«. I øvrigt tager Parlamentet i henhold til artikel 12 i akten af 1976 »de valgresultater, der officielt er bekendtgjort af medlemsstaterne«, til efterretning med henblik på prøvelsen af medlemmernes mandater²³. Som retsakt har akten af 1976 forrang for Parlamentets forretningsorden²⁴.

20 – Jf. vedrørende denne sondring mellem erhvervelse og udøvelse af det parlamentariske mandat bl.a. P. Avril, J. Gicquel, *Droit parlementaire*, Montchrestien, Paris, 2004, s. 35-36, og K. Grajewski, *Status prawny posła i senatora*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa, 2016, s. 12.

21 – Jf., som eksempel, i fransk ret, J. Gicquel, J.-E. Gicquel, *Droit constitutionnel et institutions politiques*, LGDJ, Paris, 2015, s. 678; i polsk ret, E. Gierach, i: M. Safjan, L. Bosek, *Konstytucja RP. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa, 2016, bd. 2, s. 329 og 330, og i spansk ret, E. Álvarez Conde, R. Tur Ausina, *Derecho constitucional*, Tecnos, Madrid, 2013, s. 557 ff.

22 – Efter min opfattelse er det tvivlsomt, om dette krav er foreneligt med EU-retten, navnlig i lyset af artikel 14, stk. 2, første punktum, TEU, hvorefter »Europa-Parlamentet består af repræsentanter for Unionens borgere« (min fremhævelse). Jeg lægger imidlertid dette problem til side, da den foreliggende sag ikke vedrører denne pligt i sig selv, men konsekvenserne af manglende opfyldelse heraf.

23 – Min fremhævelse. Der kan ikke udledes nogen anden konklusion af Domstolens praksis, bl.a. den, som den spanske regering og Kommissionen har gjort gældende i deres indlæg, dvs. dom af 7.7.2005, Le Pen mod Parlamentet (C-208/03 P, EU:C:2005:429), og af 30.4.2009, Italien og Donnici mod Parlamentet (C-393/07 og C-9/08, EU:C:2009:275). Disse sager vedrørte specifikke tilfælde af henholdsvis bortfald af mandatet efter en domfældelse i en straffesag og afkald på mandatet – som senere blev tilbagekaldt. Der var ikke nogen uoverensstemmelse mellem den pågældende medlemsstats kompetente myndigheds bekendtgørelse af valget (eller bortfaldet) og meddelelsen til Parlamentet. I øvrigt vedrører den foreliggende sag ikke Parlamentets eventuelle kontrol af de valgresultater, som medlemsstaten har bekendtgjort eller meddelt, men en national rets bedømmelse af status for en person, der er blevet valgt til Parlamentet.

24 – Jf. i denne retning dom af 30.4.2009, Italien og Donnici mod Parlamentet (C-393/07 og C-9/08, EU:C:2009:275, præmis 48).

Overensstemmelse med akten af 1976

52. For det andet er den konsekvens, som ifølge spansk ret er forbundet med manglende aflæggelse af troskabsed mod den spanske forfatning, dvs. erklæringen om, at mandatet er (midlertidigt) ledigt, og suspenderingen af de privilegier, der følger heraf, indtil forpligtelsen til at aflægge ed er opfyldt, efter min opfattelse uforenelig med de relevante bestemmelser i akten af 1976.

53. Selv om denne akt overlader det til medlemsstaterne at varetage valget af medlemmer til Parlamentet, giver den dem således ikke mulighed for frit at råde over medlemmernes mandat. Medlemsstaterne har ganske vist beføjelse til først at prøve valgets gyldighed. Dette anser jeg for logisk, da det er medlemsstaterne, der har ansvar for at afholde valget. Såfremt der konstateres uregelmæssigheder, kan valget, og således valgresultatet, annulleres, hvilket i princippet medfører en ny afstemning. Herefter kan medlemsstaterne fastslå, at et medlem af parlamentet har fortabt sit mandat. Fortabelsen kan bl.a. skyldes, at medlemmet har mistet sin valgret, eller at der er opstået en uforenelighed med mandatet som medlem af Parlamentet.

54. Ingen af disse omstændigheder forekommer i den foreliggende sag, i det mindste ikke indtil dommen af 14. oktober 2019. Den omstændighed, at sagsøgeren i hovedsagen ikke har aflagt den krævede ed, indebærer således ikke fortabelse af hans mandat, men blot – som den forelæggende ret har formuleret det – »midlertidig udsættelse [af den egentlige erhvervelse], indtil hindringerne for at opnå status som parlamentsmedlem alt efter sagens udfald forsvinder«. Imidlertid indrømmer hverken akten af 1976 eller nogen anden EU-retlig bestemmelse medlemsstaterne beføjelse til (midlertidigt) at suspendere et parlamentsmedlems mandat i et ubestemt tidsrum, som potentielt kan strække sig over hele valgperioden.

Spansk ret

55. For det tredje fremgår argumentet om, at pligten til at aflægge troskabsed mod den spanske forfatning, som er foreskrevet i valglovens artikel 224, er en del af valgprocessen, efter min opfattelse ikke af spansk ret som sådan.

56. Denne forpligtelse foreskrives således i valglovens artikel 108, stk. 8, for alle valgte personer. I henhold til denne artikel kræves edsaflæggelsen imidlertid »på tidspunktet for indtrædelsen i embedet med henblik på den fulde overtagelse af medlemmets hverv«. I modsætning til, hvad den spanske regering gjorde gældende i retsmødet, følger det således ikke af denne artikel, at den pågældende forpligtelse er en betingelse for erhvervelse af mandatet.

57. Denne konklusion bekræftes bl.a. hvad angår personer, der vælges til Cortes Generales (det spanske parlament). Den relevante forpligtelse er undergivet bestemmelserne i forretningsordenerne for hvert af det spanske parlaments kamre. Eden aflægges for det pågældende parlamentsmedlems respektive kammer, i princippet på dets første plenarmøde. Medlemmerne har imidlertid tre plenarmøder til at opfylde denne forpligtelse, inden der pålægges en sanktion i form af en erklæring om, at mandatet er ledigt.

58. Efter min opfattelse drejer det sig således tydeligvis om en formalitet, der påhviler medlemmerne af det spanske parlament, som er de eneste, forretningsordenens bestemmelser vedrører, og de eneste, der kan deltage i kamrenes plenarmøder. Selv om denne formalitet kan være en betingelse for den faktiske udøvelse af mandatet, er den på ingen måde en betingelse for erhvervelsen heraf, der alene følger af valgresultatet.

59. Dette er udtrykkeligt blevet bekræftet af Tribunal Constitucional (forfatningsdomstol), der vedrørende pligten til at aflægge troskabsed mod den spanske forfatning har fastslået, at »[e]n eventuel manglende opfyldelse [...] ikke fratager [...] medlemmet status som deputeret eller senator, da denne alene har hjemmel i valget, men udelukkende udøvelsen af det med denne status forbundne hverv«²⁵. Der er således tale om udøvelsen af det parlamentariske hverv og ikke erhvervelsen af mandatet.

60. Hvis dette er tilfældet hvad angår medlemmerne af det spanske parlament, kan jeg ikke se, hvorledes det skulle kunne forholde sig anderledes for medlemmerne af Parlamentet. En formel forpligtelse, der påhviler en deputeret (eller en senator), og som er en betingelse for, at denne faktisk kan overtage sit hverv, dvs. aflæggelse af troskabsed mod den spanske forfatning, kan ikke pludselig ændre karakter og blive et nødvendigt element i valgprocessen med en grundlæggende betydning for erhvervelsen af mandatet som medlem af Parlamentet.

Ulige behandling af medlemmerne af Parlamentet i forhold til medlemmerne af det nationale parlament

61. For det fjerde og sidste skal jeg – før jeg går videre til de spørgsmål, der direkte vedrører fortolkningen af protokollens artikel 9 – gøre opmærksom på, at det synspunkt, hvorefter opfyldelsen af pligten til at aflægge troskabsed mod den spanske forfatning er en betingelse for, at medlemmer af Parlamentet, der er valgt i Spanien, kan erhverve deres mandat, anbringer disse medlemmer, samt selve Parlamentet, i en klart mindre gunstig position end det spanske parlament og dets medlemmer med hensyn til parlamentarisk immunitet og beføjelsen til at ophæve eller beskytte denne immunitet.

62. Medlemmerne af det spanske parlament aflægger således denne ed for deres respektive kamre, hvilket i princippet finder sted under det første plenarmøde, hvor de er til stede. Edsaflæggelsen er undergivet de to kamres respektive forretningsordener. Der er således tale om en intern procedure inden for det pågældende kammer, som ingen andre institutioner har noget med at gøre. I øvrigt er denne pligt, som tidligere anført, ikke en betingelse for at opnå status som parlamentariker, men alene for den fulde udøvelse af denne status. Endvidere pålægges den sanktion, der består i suspendering af medlemmets privilegier – i hvert fald hvad angår deputeretkammeret – først efter at der er afholdt tre plenarmøder, uden at den pågældende har opfyldt denne pligt²⁶. Det er i øvrigt uvist, om denne suspendering også vedrører den parlamentariske immunitet²⁷.

63. Medlemmerne af Parlamentet aflægger derimod ed for den centrale valgkommission, som ikke hører under Parlamentet, og uden at det har nogen indflydelse herpå. Hvis et medlem af Europa-Parlamentet (eller »den valgte kandidat« som anført i valglovens artikel 224) ikke opfylder denne pligt, herunder uforskyldt, medfører det øjeblikkeligt og automatisk en erklæring om, at den pågældendes mandat er ledigt, således at hans navn heller ikke meddeles Parlamentet på listen over valgte personer, og at han, som det er gjort gældende, ikke er omfattet af den parlamentariske immunitet.

25 – Dom 119/1990 af 21.6.1990 (ES:TC:1990:119) (min oversættelse). Jf. desuden kommentar til denne dom: F. Santaolalla López, »El juramento y los reglamentos parlamentarios«, *Revista española de derecho constitucional*, nr. 30/1990, s. 149. Ifølge denne forfatter er den omstændighed, at pligten til at aflægge troskabsed mod forfatningen ikke er en betingelse for erhvervelse af det parlamentariske mandat, »noget, der er almindeligt anerkendt, og som ikke fortjener yderligere kommentarer«.

26 – Jf. vedrørende den edsaflæggelse, som kræves af medlemmerne af det spanske parlament, bl.a. E. Álvarez Conde, R. Tur Ausina, op. cit., s. 571-572.

27 – Jf. F. Santaolalla López, *Derecho parlamentario español*, op. cit., s. 113. Ifølge denne forfatter kan en sådan fortolkning være i strid med den spanske forfatning, hvorefter immuniteten gælder i mandatperioden, dvs. fra valget.

64. I overensstemmelse med protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), nyder Parlamentets medlemmer på deres eget lands område »de immuniteter, der tilstås medlemmerne af deres lands lovgivende forsamling«, idet beføjelsen til at ophæve denne immunitet i henhold til protokollens artikel 9, stk. 3, tilfalder Parlamentet. Jeg kan imidlertid ikke se, hvorledes denne immunitet kan anses for at være den samme som den, der tilstås medlemmerne af det nationale parlament, hvis der ikke gælder de samme betingelser for at opnå den status som parlamentariker, der går forud for tilståelsen af immunitet.

Konklusion og afsluttende bemærkninger

65. Det følger af det ovenstående, at aflæggelse af troskabsed mod den spanske forfatning i modsætning til, hvad parterne har gjort gældende, jf. punkt 40 og 41 i dette forslag til afgørelse, ikke er et trin i processen for valg til Europa-Parlamentet i Spanien, idet denne proces skal anses for at være afsluttet med den officielle bekendtgørelse af resultaterne. Status som medlem af Parlamentet skal derfor anses for at være opnået ved denne bekendtgørelse alene og på det tidspunkt, hvor den finder sted.

66. I øvrigt blev sagsøgeren i hovedsagen ifølge oplysningerne i anmodningen om præjudiciel afgørelse samt i den spanske regerings indlæg suspenderet fra den faktiske udøvelse af sit nationale hverv (som deputeret i det catalanske regionale parlament og i det spanske parlaments deputeretkammer), hvortil han var valgt, i henhold til artikel 384a i loven om strafferetspleje.

67. Efter min opfattelse er det tydeligt – igen i strid med, hvad den spanske regering har gjort gældende – at en sådan suspendering ikke kan vedrøre sagsøgeren i hovedsagen som medlem af Parlamentet. Det er ganske vist korrekt, at Parlamentets medlemmer vælges i medlemsstaterne efter de procedurer, der er fastsat i deres nationale ret, harmoniseret på en række punkter ved akten af 1976. Med henblik på dette valg fordeler traktaten pladserne i Parlamentet mellem medlemsstaterne efter princippet om »degressiv proportionalitet« (artikel 14, stk. 2, tredje punktum, TEU). Dette er også grunden til, at medlemsstaterne ud over de rent proceduremæssige bestemmelser anvender deres egne regler om bl.a. valgbarhed. De er ligeledes bemyndiget til på de parlamentsmedlemmer, der er valgt på deres respektive områder, at anvende deres egne regler om uforeneligheder ud over den liste over uforeneligheder, der er indeholdt i artikel 7 i akten af 1976. Det er desuden naturligt, at det er medlemsstaternes nationale ret, der fastsætter regler for prøvelse af valgets gyldighed.

68. Når medlemmerne af Parlamentet først er valgt, har de imidlertid et mandat, der er undergivet EU-retten, og som medlemsstaterne hverken kan tilbagekalde eller begrænse uden en udtrykkelig bemyndigelse, der fremgår af denne ret. Den eneste omstændighed, hvorunder et parlamentsmedlems mandat ophører førtidigt, er – ud over de tilfælde, hvor medlemmet fratræder eller afgår ved døden – ved fortabelse af mandatet (artikel 13, stk. 1, i akten af 1976). Denne fortabelse kan følge af den nationale lovgivning i den medlemsstat, hvor det pågældende medlem er valgt. Dette er naturligt, da fortabelse af mandatet til Europa-Parlamentet normalt indtræffer, enten fordi den pågældende har mistet sin valgbarhed, eller fordi der er opstået en uforenelighed, idet begge disse elementer – delvist for den sidstnævntes vedkommende – er undergivet medlemsstaternes nationale ret.

69. Akten af 1976 giver derimod ikke en medlemsstat mulighed for at suspendere et parlamentsmedlems mandat eller de privilegier, der følger heraf, uanset om medlemmet er valgt i den pågældende medlemsstat eller i en anden²⁸, og uanset af hvilken grund. Med forbehold af de i artikel 13, stk. 1, i akten af 1976 omhandlede tilfælde, hvor mandatet udløber, bibeholder et medlem af Parlamentet denne status under hele mandatets normale varighed.

28 – Logisk set kan en suspendering, som skyldes, at der er rejst strafferetlig tiltale, som den i artikel 384a i loven om strafferetspleje omhandlede, vedrøre en person, der er valgt til Europa-Parlamentet i en anden medlemsstat end den, hvori der er rejst tiltale mod den pågældende.

70. Sammenfattende er det min opfattelse, at en person, som er blevet valgt til Parlamentet, hvilket officielt er bekendtgjort af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor valget har fundet sted, som følge af denne omstændighed alene og fra dette tidspunkt opnår status som medlem af Parlamentet, uanset eventuelle efterfølgende formaliteter, som denne person har pligt til at gennemføre, enten i medfør af EU-retten eller den nationale ret i den pågældende medlemsstat. Den pågældende person bibeholder denne status indtil mandatets ophør med forbehold af de i artikel 13, stk. 1, i akten af 1976 omhandlede tilfælde, hvor mandatet udløber.

Parlamentsmedlemmernes immunitet

71. Den forelæggende ret har forelagt Domstolen tre spørgsmål vedrørende fortolkningen af protokollens artikel 9. Det første og det andet spørgsmål vedrører nærmere bestemt det tidsmæssige og personelle anvendelsesområde for denne protokols artikel 9, stk. 1, litra a). Det tredje spørgsmål vedrører anvendelsesområdet og rækkevidden af protokollens artikel 9, stk. 2.

Indledende bemærkninger

72. Den parlamentariske immunitet for medlemmer af Parlamentet er fastsat i protokollens artikel 8 og 9.

73. I henhold til protokollens artikel 8 har disse medlemmer ansvarsfrihed hvad angår meningstilkendegivelser og stemmeafgivelser under udøvelsen af deres hverv (materiel immunitet). Denne artikel finder tydeligvis ikke anvendelse i den foreliggende sag.

74. Hvad angår protokollens artikel 9 indfører den ukrænkelighed for Parlamentets medlemmer (processuel immunitet). I henhold til protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), nyder disse medlemmer på deres eget lands område de immuniteter, der tilstås medlemmerne af deres lands lovgivende forsamling²⁹. Det er denne bestemmelse, der er genstand for de to første præjudicielle spørgsmål. På andre medlemsstaters område nyder medlemmerne, i henhold til protokollens artikel 9, stk. 1, litra b), »fritagelse for enhver form for tilbageholdelse og retsforfølgning«. I henhold til protokollens artikel 9, stk. 2, er parlamentsmedlemmerne ligeledes dækket af immuniteten på vej til eller fra Parlamentets mødested. Denne bestemmelse er genstand for det tredje præjudicielle spørgsmål. I henhold til protokollens artikel 9, stk. 3, kan den i denne artikel samt i artikel 9, stk. 1, litra a) og b), og i artikel 9, stk. 2, omhandlede immunitet ophæves af Parlamentet. Denne kompetence udelukker alle andre institutioners kompetence, nationale såvel som EU-institutioner.

75. Ordlyden af protokollens artikel 9, stk. 1, har været stort set uændret siden protokollen vedrørende Det Europæiske Kul- og Stålfællesskabs privilegier og immuniteter af 1951. Jeg er enig med retslitteraturen i, at henvisningen til national ret med hensyn til parlamentsmedlemmernes immunitet i deres egne medlemsstater er et levn fra den tid, hvor medlemmerne af Forsamlingen ligeledes var medlemmer af de nationale parlamenter. De nød dengang immunitet ifølge national ret, og det var

29 – Det er korrekt, at denne bestemmelses omtale af »immuniteter« efter ordlyden synes at henvise til alle former for parlamentarisk immunitet, herunder ansvarsfrihed (materiel immunitet). Efter min opfattelse giver denne fortolkning imidlertid ikke mening. For det første er ansvarsfrihed således, i medlemsstaternes nationale ret, sædvanligvis begrænset til handlinger begået under udøvelsen af det parlamentariske hverv. Hvervet som medlem af Parlamentet er imidlertid i henhold til artikel 7, stk. 2, i akten af 1976 uforenelig med hvervet som medlem af et nationalt parlament. Den ansvarsfrihed, der følger af national ret, kan således under ingen omstændigheder finde anvendelse på medlemmer af Parlamentet. For deres vedkommende er denne garanti sikret ved protokollens artikel 8. For det andet giver det ikke mening at begrænse ansvarsfrihedens varighed til Parlamentets mødeperiode og tillade retsforfølgning for meningstilkendegivelser under udøvelsen af deres hverv, efter at mødeperioderne er afsluttet. For at være effektiv skal ansvarsfriheden være tidsbegrænset. Endelig, for det tredje, er ansvarsfrihed en absolut immunitet, som derfor står i modsætning til Parlamentets mulighed for at ophæve immuniteten som omhandlet i protokollens artikel 9, stk. 3. Jeg er således af den opfattelse, at protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), skal fortolkes således, at den alene vedrører ukrænkelighed (processuel immunitet).

derfor overflødig at tilføje endnu en. Denne løsning blev allerede en anakronisme, da der blev indført direkte valg til Parlamentet, og er det i endnu højere grad, siden der blev indført forbud mod at kombinere de to mandater. Den er i øvrigt genstand for stærk kritik i sig selv og som en kilde til ulige behandling³⁰.

76. Det bør nævnes, at Parlamentets forslag om at ensarte den parlamentariske immunitet ikke har ført til noget resultat³¹.

77. Protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), bør ikke desto mindre fortolkes således, at sammenhængen og enheden i vedtægten for Parlamentets medlemmer opretholdes.

Det første præjudicielle spørgsmål om varigheden af beskyttelsen i protokollens artikel 9, stk. 1, litra a)

78. I henhold til protokollens artikel 9, stk. 1, finder den heri omhandlede immunitet anvendelse »[u]nder Europa-Parlamentets mødeperioder«. Denne bestemmelse vedrører både den immunitet, der følger af national ret [omhandlet i protokollens artikel 9, stk. 1, litra a),] og den »europæiske« immunitet [omhandlet i protokollens artikel 9, stk. 1, litra b),]. Selv om det materielle indhold af den immunitet, der følger af national ret, afhænger af denne ret, er beskyttelsens varighed imidlertid undergivet EU-retten på samme vis for alle Parlamentets medlemmer. Da medlemsstaternes lovgivninger er forskellige hvad angår den tidsmæssige rækkevidde af den parlamentariske immunitets dækning, ville enhver anden fortolkning medføre en øget ulighed i behandlingen af Parlamentets medlemmer afhængigt af den medlemsstat, hvori de er valgt. Begrebet »Parlamentets mødeperioder« bør således fortolkes som et selvstændigt EU-retligt begreb³².

79. I henhold til artikel 229 TEUF afholder Parlamentet en årlig session. Det nyvalgte Parlaments første mødeperiode begynder den første tirsdag efter udløbet af en periode på en måned regnet fra slutningen af stemmeafgivningsperioden (artikel 11, stk. 3, i akten af 1976)³³. Det er overladt til Parlamentet som en del af dets interne tilrettelæggelse af arbejdet at fastsætte, hvornår de årlige sessioner slutter. Ifølge den nuværende praksis svarer sessionen til perioden på et år, således at Parlamentet er i uafbrudt session³⁴. Domstolen har tidligere fastslået, at begrebet »mødeperioder« som omhandlet i protokollens artikel 9, stk. 1, dækker hele denne periode, uanset om Parlamentet rent faktisk holder møde³⁵.

80. Den forelæggende rets første præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares således, at Parlamentets mødeperioder som omhandlet i protokollens artikel 9, stk. 1, begynder ved åbningen af det nyvalgte Parlaments første session, dvs. på den i artikel 11, stk. 3, i akten af 1976 anførte dato. På samme dato begynder denne bestemmelse i protokollen at finde anvendelse.

30 – Jf. bl.a. R. Corbett, F. Jacobs, D. Neville, *The European Parliament*, John Harper Publishing, London, 2016, s. 76-77; S. Hardt, op. cit., s. 45; D. Lis-Staronowicz, J. Galster, »Immunitet posła do Parlamentu Europejskiego«, *Przegląd Sejmowy*, 2006/6, s. 9, og Ch. Schultz-Bleis, *Die parlamentarische Immunität der Mitglieder des Europäischen Parlaments*, Duncker & Humblot, Berlin, 1995, s. 29 ff.

31 – Jf. bl.a. Parlamentets beslutning af 15.9.1983 om vedtægten for Europa-Parlamentets medlemmer (EFT 1983, C 277, s. 135) og udkast til revision af protokol (nr. 7) (KOM(84) 666), samt Parlamentets betænkninger af Donnez (A2-0121/86) og Rothley (A5-0193/03).

32 – Dom af 10.7.1986, Wybot (149/85, EU:C:1986:310, præmis 11-13).

33 – Den første mødeperiode i Parlamentets niende valgperiode begyndte den 2.7.2019.

34 – Jf. artikel 153, stk. 2, i Parlamentets forretningsorden i niende valgperiode.

35 – Dom af 10.7.1986, Wybot (149/85, EU:C:1986:310, domskonklusionen).

Det andet præjudicielle spørgsmål om den personelle anvendelse af den i protokollens artikel 9, stk. 1, omhandlede immunitet

81. Det andet præjudicielle spørgsmål vedrører spørgsmålet om, hvorvidt den i protokollens artikel 9, stk. 1, omhandlede immunitet ligeledes finder anvendelse på en person, der er blevet valgt som medlem af Parlamentet, men som ikke har kunnet indtræde i hvervet, fordi vedkommende ikke har opfyldt den pligt til at aflægge ed, der er fastsat i spansk ret.

82. Som anført i første del af dette forslag til afgørelse bør en person i den situation, hvori sagsøgeren i hovedsagen befinder sig, anses for at have erhvervet det parlamentariske mandat og herved status som medlem af Parlamentet. Denne person kan således nyde den i protokollens artikel 9, stk. 1, omhandlede immunitet. Det står imidlertid stadig tilbage at afgøre, hvornår et medlem begynder at nyde denne immunitet.

83. Den i protokollens artikel 9, stk. 1, fastsatte immunitet dækker i princippet Parlamentets medlemmer fra åbningen af det nyvalgte Parlaments første session. På samme tidspunkt begynder disse medlemmers mandat at løbe (artikel 5, stk. 2, i akten af 1976). Da Parlamentet er i uafbrudt session, er varigheden af immunitetens dækning sammenfaldende med mandatets varighed.

84. I henhold til artikel 5, stk. 2, i akten af 1976, sammenholdt med denne akts artikel 5, stk. 1, begynder Europa-Parlamentsmedlemmernes mandater ved åbningen af den første session efter hvert valg³⁶. Hverken denne eller nogen anden bestemmelse betinger mandatets begyndelse af parlamentsmedlemmets faktiske deltagelse i det nyvalgte Parlaments første session, af den pågældendes faktiske overtagelse af hvervet generelt eller af nogen anden omstændighed. Det skal derfor lægges til grund, at mandatet for et medlem af Parlamentet, som ikke faktisk har overtaget sit hverv, fordi den pågældende ikke har opfyldt alle de formaliteter, der kræves ifølge national ret, ligeledes begynder ved åbningen af det nyvalgte Parlaments første session. Fra dette tidspunkt er det pågældende medlem således dækket af den i protokollens artikel 9, stk. 1, omhandlede parlamentariske immunitet.

Det tredje præjudicielle spørgsmål om protokollens artikel 9, stk. 2

85. Det tredje præjudicielle spørgsmål vedrører fortolkningen af protokollens artikel 9, stk. 2.

86. I henhold til denne bestemmelse er Parlamentets medlemmer også dækket af den parlamentariske immunitet på vej til eller fra Parlamentets mødested. Det er vigtigt først at præcisere denne immunitets nøjagtige karakter.

87. Den pågældende bestemmelse er ikke udtrykkelig i denne henseende. Den vedrører slet og ret »immunitet«. Efter min opfattelse bør dette udtryk forstås som en henvisning til den i protokollens artikel 9, stk. 1, litra a) og b), omhandlede immunitet. Et medlem, der er på vej til eller fra Parlamentets mødested, er således, på sin egen medlemsstats område, dækket af den immunitet, som tilstås medlemmerne af denne medlemsstats lovgivende forsamling.

88. Denne fortolkning understøttes af den omstændighed, at protokollens artikel 9, stk. 3, som bl.a. vedrører ophævelse af parlamentsmedlemmets immunitet, også anvender udtrykket »immunitet« uden at præcisere det nærmere. Det er således ubestridt, at der er tale om den i protokollen artikel 9, stk. 1, omhandlede immunitet.

36 – Den eneste indlysende undtagelse er for personer, der er trådt i stedet for et medlem, hvis mandat er udløbet før tiden.

89. For så vidt angår den tidsmæssige rækkevidde af den i protokollens artikel 9, stk. 2, omhandlede immunitet har Domstolen allerede fastslået, at den kan finde anvendelse uden for den periode, hvor Parlamentet er i session, dvs. efter sessionens afslutning³⁷.

90. Jeg kan ikke se, hvorfor denne immunitet ikke også skulle kunne finde anvendelse før denne periode, herunder før åbningen af den første session efter valget. Efter min opfattelse ville dette endog være logisk, da medlemmerne formodes at være på vej til Parlamentets mødested, før møderne begynder.

91. For så vidt angår det synspunkt, som Kommissionen har givet udtryk for i sine skriftlige indlæg, og gentaget i retsmødet, hvorefter protokollens artikel 9, stk. 2, kun var relevant i fortiden, da Parlamentet ikke var i uafbrudt session, og nu er blevet forældet, er jeg ikke enig heri. Teksten findes, og den skal ikke fortolkes med henvisning til hypotetiske funktioner, som den har haft i en tidligere retlig sammenhæng, men i lyset af de aktuelle omstændigheder. Fulgte man Kommissionens tankegang, kunne henvisningen til national ret i protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), også erklæres forældet.

92. Det er korrekt, at dette betyder, at immuniteten finder anvendelse, endog før medlemmernes mandat begynder. Jeg finder imidlertid ikke noget chokerende heri. I medlemsstaternes nationale ret er det ikke usædvanligt, at immuniteten finder anvendelse fra bekendtgørelsen af resultatet af valget, selv om mandatet, eller dets udøvelse, formelt begynder på en senere dato³⁸. Denne løsning er helt på linje med formålet med den parlamentariske ukrænkelighed, nemlig at sikre, at Parlamentet kan påbegynde sit arbejde fuldtalligt. Som den forelæggende ret selv medgiver, kan dette formål således sættes på spil, hvis de valgte medlemmer ikke var dækket af immunitet, efter at deres navne er blevet kendt.

93. Det står nu tilbage at fortolke udtrykket »på vej til [...] Parlamentets mødested«. Ifølge en streng ordlydsfortolkning er der alene tale om det tidspunkt, hvor medlemmet rejser til Parlamentets mødested. Efter min opfattelse ville denne indskrænkende fortolkning imidlertid fratage den pågældende bestemmelse enhver effektivitet.

94. Det afgørende er således ikke så meget, at medlemmet ikke anholdes på rejsen til Parlamentets mødested, men at den pågældende på hensigtsmæssig vis kan foretage denne rejse, dvs. helt frit kan tage de skridt, der er nødvendige, for at han faktisk kan overtage sit hverv og rejse til dette mødested. På denne måde bliver parlamentsmedlemmernes dækning af immunitet som omhandlet i protokollens artikel 9 fuldstændig og får fuld, effektiv virkning. Immunitetens funktion, at beskytte Parlamentets funktionsmåde og uafhængighed, kræver således ikke, at dets medlemmer, før dets sessioner begynder, er beskyttet mod alle foranstaltninger, som kan medføre en strafferetlig forfølgning. Den kræver derimod, at de ikke forhindres i at overtage deres hverv på det tidspunkt, hvor disse sessioner begynder.

95. Hvad angår den medlemsstat, hvori det pågældende medlem er valgt, har de nationale myndigheder således pligt til at afstå fra enhver foranstaltning, der kan være til hinder for disse skridt, og indstille allerede igangværende foranstaltninger, medmindre de har sikret Parlamentets ophævelse af immuniteten. Da protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), henviser til national ret med hensyn til immunitetens materielle indhold, gælder denne pligt kun hvad angår de foranstaltninger, der i henhold til national ret er omfattet af parlamentarisk immunitet.

37 – Dom af 10.7.1986, *Wybot* (149/85, EU:C:1986:310, præmis 25).

38 – Som eksempel vil jeg blot nævne den polske forfatnings artikel 105, stk. 2, der forbyder strafferetlig forfølgning af parlamentarikerne, når resultaterne af valget er bekendtgjort, samt artikel 751 og 752 i loven om strafferetspleje, der er nævnt i dette forslag til afgørelses punkt 22.

Konsekvenserne af dommen af 14. oktober 2019

96. Jeg gør opmærksom på, at den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse er blevet fremlagt i forbindelse med en sag til prøvelse af den forelæggende rets afslag på at indrømme sagsøgeren i hovedsagen udgangstilladelse fra fængslet for at aflægge troskabsed mod den spanske forfatning, hvilket kræves, for at den pågældende kan påbegynde den faktiske udøvelse af sit hverv som medlem af Parlamentet.

97. Den omstændighed, at der samme dag, som der blev afholdt retsmøde i den foreliggende sag, blev afsagt endelig dom over sagsøgeren i hovedsagen, har påvirket selve genstanden for den foreliggende sag og følgelig for anmodningen om præjudiciel afgørelse.

98. Ganske vist har den forelæggende ret opretholdt sin anmodning om præjudiciel afgørelse og har i denne forbindelse anført, at »[Domstolens] besvarelse er nødvendig, uanset om [Oriol Junqueras Vies] er varetægtsfængslet eller fængslet som følge af en domfældelse«.

99. Problemet bunder imidlertid ikke i grundlaget for fængslingen af sagsøgeren i hovedsagen, men i den tillægsstraf i form af frakendelse af borgerrettighederne, som han ligeledes er blevet idømt. Ifølge de foreliggende oplysninger medfører denne straf bl.a. endelig fratagelse af alle offentlige hverv, herunder folkevalgte, samt tab af valgbarhed (passiv valgret)³⁹. Da valgbarheden til hvervet som medlem af Parlamentet, som et element i valgreglerne, afhænger af national ret⁴⁰, vedrører fratagelsen af denne valgbarhed ligeledes valgbarheden til Parlamentet. Den bør således medføre fortabelse af mandatet som omhandlet i artikel 13 i akten af 1976.

100. For så vidt som dommen af 14. oktober 2019 medfører, at sagsøgeren i hovedsagen fortaber sit mandat⁴¹, er det efter min opfattelse ufornuddent at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt han burde have været indrømmet den pågældende tilladelse, idet hans eventuelle edsaflæggelse under alle omstændigheder bliver ugyldig.

101. Jeg er derfor i tvivl om, hvorvidt Domstolen har kompetence til at besvare de præjudicielle spørgsmål i denne sag. Det er korrekt, at en præjudiciel sag i henhold til artikel 100, stk. 1, første punktum, i Domstolens procesreglement verserer for denne, så længe den ret, som har indbragt den for Domstolen, ikke har trukket anmodningen om præjudiciel afgørelse tilbage. I overensstemmelse med procesreglementets artikel 100, stk. 2, kan Domstolen dog til enhver tid fastslå, at betingelserne for, at den har kompetence i sagen, ikke længere er opfyldt. I henhold til artikel 267 TEUF har Domstolen kompetence til at besvare spørgsmål om fortolkningen af EU-retten i forbindelse med faktiske og eksisterende tvister, der verserer for medlemsstaternes retter. Når tvisten i hovedsagen ikke længere er aktuel, har Domstolen således ikke længere kompetence, da dens besvarelse vil være af hypotetisk karakter.

102. Dommen af 14. oktober 2019 har, sammen med rækkevidden af kendelsen af 14. maj 2019, som konsekvens, at sagsøgeren i hovedsagen, der ganske vist er blevet valgt som medlem af Parlamentet og, som jeg har redegjort for i dette forslag til afgørelse, har opnået denne status, uden at han har kunnet indlede den faktiske udøvelse af mandatet, er blevet retsforfulgt og dømt for strafferetlige forseelser, uden at Parlamentet har haft lejlighed til at tage stilling til en ophævelse eller en eventuel beskyttelse af hans parlamentariske immunitet.

39 – Ifølge en informationsskrivelse offentliggjort på hjemmesiden for Consejo General del Poder Judicial (det nationale domstols- og anklageråd, Spanien) medfører frakendelse af borgerrettigheder endelig fratagelse af alle offentlige æresposter, ansættelser og embeder, herunder folkevalgte, ligesom det ikke er muligt at erhverve sådanne offentlige æresposter, ansættelser og embeder eller at blive valgt til et offentligt hverv (jf. artikel 41 i código penal (straffelov)). Desuden medfører en fængselsstraf i henhold til valglovens artikel 6, stk. 2 og 4, mistet valgbarhed samt uforenelighed.

40 – Jf. i denne retning dom af 12.9.2006, Spanien mod Det Forenede Kongerige (C-145/04, EU:C:2006:543, præmis 78).

41 – I sidste ende tilkommer det den forelæggende ret at tage stilling til de nøjagtige virkninger af dommen af 14.10.2019.

103. Ifølge en ordlydsfortolkning af protokollens artikel 9 er alle regler blevet fulgt. Medlemmet af Parlamentet nyder i sin medlemsstat immunitet i henhold til national ret, som kun kan fortolkes af de nationale domstole.

104. Som allerede anført har ordlyden af protokollens artikel 9 imidlertid været uændret siden EKSF-traktaten og dens protokol nr. 7. Bortset fra denne protokol har alt i den retlige sammenhæng imidlertid ændret sig.

105. Fra at være en rent rådgivende forsamling med kontrolbeføjelser er Parlamentet blevet Unionens vigtigste lovgivende og politiske organ, som sikrer dens demokratiske legitimering. Det består ikke længere af repræsentanter for medlemsstaternes befolkninger, men af repræsentanter for Unionens borgere. Disse repræsentanter er ikke længere delegeret af de nationale parlamenter, men valgt ved et almindeligt direkte valg. Forbuddet mod dobbeltmandat styrker Parlamentets uafhængighed i forhold til de nationale parlamenter.

106. Desuden blev valgretten i artikel 39, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) ophøjet til en grundlæggende rettighed. Domstolen har således allerede fastslået, at chartrets artikel 39, stk. 2, hvorefter »[m]edlemmerne af Europa-Parlamentet vælges ved almindelige direkte, frie og hemmelige valg«, er »chartrets udtryk for unionsborgernes valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet«⁴². Når chartrets artikel 39, stk. 2, beskytter unionsborgernes aktive valgret (ret til at stemme), bør den nødvendigvis også beskytte deres passive valgret, dvs. retten til at stille op og til at blive valgt. Retten til at deltage i direkte og frie valg har således ingen værdi, hvis kandidaterne ikke har ret til først frit at stille op til valget og derefter, når de er valgt, udøve deres hverv, i givet fald under nydelse af den beskyttelse, som tilstås dem ved den parlamentariske immunitet.

107. På baggrund af disse ændringer bliver det resultat, som følger af ordlydsfortolkningen af protokollens artikel 9, mindre tilfredsstillende. Dette rejser spørgsmålet, om fortolkningen af denne bestemmelse stadig skal være uændret, som den var i Kul- og Stålfællesskabets tid, eller om den bør følge udviklingen i det retlige og institutionelle landskab.

108. Uden at rejse tvivl om henvisningen til national ret i protokollens artikel 9, stk. 1, litra a), kunne denne fortolkning betone Parlamentets kompetence med hensyn til medlemmernes immunitet. Denne bestemmelse henviser bl.a. til de nationale regler for så vidt angår immunitetens materielle indhold, men overlader det til Parlamentet at anvende disse regler. Jeg finder det derfor helt naturligt, at det fra det øjeblik, hvor en medlemsstats nationale ret indrømmer parlamentsmedlemmerne immunitet, ikke er den kompetente nationale ret, der vurderer, om det er hensigtsmæssigt at anmode om, at den ophæves, men at det er Parlamentet, der tager stilling til, om immuniteten bør ophæves eller beskyttes.

Afsluttende bemærkning

109. I sit tredje præjudicielle spørgsmål rejser den forelæggende ret desuden spørgsmålet om den interesseafvejning, der skal foretages i forbindelse med afgørelsen om, hvorvidt sagsøgeren i hovedsagen bør have udgangstilladelse fra fængslet. Dette spørgsmål har imidlertid ikke længere nogen genstand efter afsigelsen af dommen af 14. oktober 2019. Det eneste spørgsmål, som fortsat er relevant, er, hvorvidt sagsøgeren i hovedsagen på tidspunktet for afsigelsen af denne dom var dækket af immunitet som medlem af Parlamentet.

42 – Dom af 6.10.2015, Delvigne (C-650/13, EU:C:2015:648, præmis 44).

Forslag til afgørelse

110. På baggrund af det ovenfor anførte foreslår jeg Domstolen at give følgende svar på de præjudicielle spørgsmål, der er forelagt af Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien):

- »1) En person, som er blevet valgt til Europa-Parlamentet, hvilket officielt er bekendtgjort af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor valget har fundet sted, opnår som følge af denne omstændighed alene og fra dette tidspunkt status som medlem af Parlamentet, uanset eventuelle efterfølgende formaliteter, som denne person har pligt til at gennemføre, enten i medfør af EU-retten eller den nationale ret i den pågældende medlemsstat. Den pågældende person bibeholder denne status indtil mandatets ophør med forbehold af de tilfælde, hvor mandatet udløber, som omhandlet i artikel 13, stk. 1, i akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet, der er knyttet til Rådets afgørelse 76/787/EKSF, EØF, Euratom af 20. september 1976, som ændret ved Rådets afgørelse 2002/772/EF, Euratom af 25. juni 2002 og af 23. september 2002.
- 2) Parlamentets mødeperioder som omhandlet i artikel 9, stk. 1, i protokol (nr. 7) om Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter, der er optaget som bilag til EU- og EUF-traktaterne, begynder ved åbningen af det nyvalgte Parlaments første session, dvs. på den i artikel 11, stk. 3, i akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet, der er knyttet til afgørelse 76/787, som ændret ved afgørelse 2002/772, anførte dato. På samme dato begynder denne bestemmelse i nævnte protokol at finde anvendelse. Det samme er tilfældet hvad angår et medlem af Parlamentet, som ikke faktisk har overtaget sit hverv, fordi den pågældende ikke har opfyldt alle de formaliteter, der kræves ifølge national ret.
- 3) Artikel 9, stk. 2, i protokol (nr. 7) om Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter, sammenholdt med denne protokols artikel 9, stk. 1, litra a), skal fortolkes således, at myndighederne i den medlemsstat, hvori et medlem af Parlamentet er valgt, har pligt til at afstå fra enhver foranstaltning, der kan være til hinder for de skridt, som dette medlem skal tage for faktisk at kunne overtage sit hverv, og til at indstille allerede igangværende foranstaltninger, medmindre de har sikret Parlamentets ophævelse af immuniteten. Denne pligt gælder kun hvad angår de foranstaltninger, der i henhold til national ret er omfattet af parlamentarisk immunitet.
- 4) Fra det tidspunkt, hvor en medlemsstats nationale ret tilstår medlemmerne af det nationale parlament immunitet, skal artikel 9, stk. 1, litra a), i protokol (nr. 7) om Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter, sammenholdt med denne protokols artikel 9, stk. 3, fortolkes således, at det tilkommer Parlamentet at tage stilling til, om det er hensigtsmæssigt at ophæve eller beskytte immuniteten for et af dets medlemmer.«